

OPORTUNITATEA UTILIZĂRII MEDICAMENTULUI OROPIVALONE ÎN TRATAMENTUL LOCAL AL FARINGITELOR POSTRADIOTERAPIE

REZUMAT

Experiența Clinicii ORL nr.1 Craiova în ceea ce privește tratamentul cu Oropivalone în faringite postiradiere. Iradierea cailor aeriene superioare a fost făcută pentru cancere ale organelor ORL, iar dozele de iradiere au fost mari. Leziunile postiradiere luate în studiu au fost radioepitelita mucoasei faringiene și radiomucita.

Singurul tratament utilizat în aceste leziuni a fost Oropivalone, a cărui compoziție este pivalate de tixocortole și bacitracina.

Parametrii observați au fost atât subiectivi cât și obiectivi, iar rezultatele au fost pozitive pentru majoritatea simptomelor. Cel mai important efect a fost observat în durerea faringiană și disfagie. Nu s-au observat efecte sistemice ale pivalatului de tixocortole și nici alte efecte secundare.

Cuvinte-cheie: iradiere, faringita postiradiere, durerea faringiană, Oropivalone.

ABSTRACT

Treatment with Oropivalone in postirradiation pharyngitis

Clinical experience of ORL Clinic no.1 Craiova regarding the treatment with Oropivalone in postirradiation pharyngitis. Irradiation of superior airway was performed for neoplastic tumors of ORL organs and the irradiation doses were high. The postirradiation lesions taken into account are radioepithelitis of the pharyngeal mucosae and radiomucositis.

Oropivalone was the sole treatment used for these lesions, its composition being: tixocortole pivalate and bacitracine.

The surveyed parameters were both subjective and objective and the results were positive in what concerns most of them. The most prominent effect was observed on pharyngeal pain and dysphagia. The systemic effects of tixocortole pivalate were absent and no other side-effects were observed.

Key-words: irradiation, postirradiation pharyngitis, pharyngeal pain, Oropivalone.

Conform datelor statistice, incidența cancerului organelor din sfera ORL a crescut în ultima perioadă, pentru toate localizările, cu precădere la nivelul cailor aeriene superioare (rinofaringe, orofaringe și laringe). Tratamentul la care se recurge este complex, chirurgical și radioterapeutic sau, după caz, numai cobaltoterapie în asociere sau nu cu polichimioterapie antineoplazică. Efectul radioterapiei în tratamentul tumorilor cailor aeriene superioare este exclusiv local, având rolul de a micșora volumul tumoral și de a reduce riscul apariției metastazelor.

Analiza rezultatelor obținute în clinica ORL a Spitalului Clinic nr.1 Craiova la bolnavii cu tumori ale cailor aeriene superioare din Clinica Oncologie a condus la concluzia că dozele radice mari necesare controlului tumoral local au provocat efecte nedorite, pe primul loc situându-se radioepitelita și radiomucita (aproximativ 60% din cazuri).

Radioepitelita mucoasei orofaringiene se produce prin distrucția celulelor generatoare de epiteliu, cu descoperirea corionului și formarea de false membrane. Aceste leziuni apar pe mucoasa normală care se găsește în câmpul de iradiere, la aproximativ 14 zile de la începutul tratamentului radice. Faringita postradioterapie este dificil de tratat, după un tratament local de protecție a mucoasei și tegumentelor cervicale cu vitamina A, pacienții acuzând în continuare durere orofaringiană atât în repaus cât și la deglutție. Pentru reducerea acestei simptomatologii foloseam un conlutoriu pe baza de antiinflamatorii, antimicotice, antialgice și emoliente, cu rezultate nu întotdeauna bune.

Din acest motiv am decis să încercăm medicamentul

Oropivalone, produs de firma Parke Davis, diviziunea Jouveinal, o combinație de pivalat de tixocortol și bacitracina, cu efect strict local.

Pivalatul de tixocortol, un corticosteroid, de fapt primul reprezentant al unei noi clase de glucocorticoizi – 21-thiosteroidi – se metabolizează la primul pasaj hepatic, în circulația generală trecând metaboliți inactivi, ceea ce determină absența efectelor secundare sistemice.

Pivalatul de tixocortol posedă eficacitatea antiinflamatoare a corticosteroidilor, fără efecte imunodepresoare locale sau generale, generatoare de suprainfecții bacteriene sau micotice.

Bacitracina (în doză de 200u.i/cp) este un antibiotic de uz local curent folosit în infecțiile ORL.

Pornind de la aceste asertiuni, în Clinica ORL a Spitalului Clinic nr.1 Craiova, s-a inițiat un studiu pe un număr de 18 pacienți (14 bărbați și 4 femei) diagnosticați cu neoplasm de cavum (4 pacienți), neoplasm amigdalian (3 pacienți) și neoplasm laringian (11 pacienți), supuși radioterapiei. Doza de iradiere a fost de 60 Gy. Pacienții s-au prezentat la medicul ORL la 7-14 zile de la radioterapie (5 cazuri) sau la 1 luna de la terminarea radioterapiei (restul de 13 cazuri) pentru: dureri orofaringiene în repaus și la deglutție, insomnie din cauza durerilor orofaringiene, ageuzie, tulburări de alimentație. Obiectiv: eritem difuz sau localizat al mucoasei orofaringiene, prezența de false membrane la acest nivel.

Diagnosticul a fost: *faringita postradioterapie sau radiomucita*.

S-a administrat Oropivalone în doză de 6-8 cp/zi, timp de

* Conf. Univ. Dr. Elena Ionita, Dr. Mariana Piperea, Dr. Iulica Ionita, Clinica O.R.L. Spital Clinic nr.1 Craiova

7 zile, excluzând orice alt tratament medicamentos. Efectele tratamentului au fost apreciate atât subiectiv cât și obiectiv.

Simptomatologia a fost clasificată astfel:

- Subiectiv:
 - Disfagie
 - Durere orofaringiană în repaus
 - Ageuzie
 - Tulburări de alimentație
 - Insomnie datorită durerilor orofaringiene
- Obiectiv:
 - Eritem orofaringian
 - False membrane
 - Evoluția greutății corporale

Rezultate:

1. Disfagie: toți cei 18 pacienți au prezentat dureri orofaringiene la deglutiție înainte de tratamentul cu Oropivalone. După tratamentul cu Oropivalone 16 dintre pacienți au constatat un efect pozitiv și anume: 12 au semnalat dispariția durerii, 4 atenuarea disfagiei, un pacient a semnalat agravarea durerii, un pacient nu a constatat nici o modificare a simptomatologiei după tratamentul cu Oropivalone.

2. Durere orofaringiană în repaus: 12 pacienți au prezentat acest simptom înainte de tratamentul cu Oropivalone, dintre aceștia, 8 au constatat dispariția durerii, iar 4 au semnalat ameliorarea durerii orofaringiene după tratamentul cu Oropivalone.

3. Ageuzie: 2 pacienți au prezentat ageuzie înainte de tratamentul cu Oropivalone; după tratament un pacient a prezentat o revenire spectaculoasă a gustului, celălalt ameliorarea ageuziei.

4. Tulburări în alimentație: durerile orofaringiene au determinat tulburări în alimentație la 11 pacienți. Din cei 18 pacienți incluși în studiu, unul prezenta gastrostoma. La 6 pacienți aceste tulburări s-au ameliorat, 3 dintre ei revenind chiar la alimentația normală; 4 din pacienți nu au semnalat modificarea acestor tulburări după tratamentul cu Oropivalone iar un pacient a semnalat agravarea acestui simptom.

5. Insomnia: 4 pacienți acuzau insomniile datorită durerilor orofaringiene, după tratamentul cu Oropivalone 3 dintre ei prezentau ameliorarea simptomatologiei.

6. Eritem orofaringian: înainte de tratament 16 pacienți

prezentau eritem orofaringian (10 eritem difuz, 6 eritem localizat). După tratamentul cu Oropivalone, la 4 pacienți s-a produs o ameliorare (1 cu eritem difuz și 3 cu eritem localizat); la ceilalți pacienți s-a produs accentuarea eritemului – și datorită continuării radioterapiei.

7. False membrane: înainte de tratamentul cu Oropivalone 4 pacienți au prezentat false membrane la nivelul mucoasei faringiene. Sub tratament, la 2 dintre pacienți au diminuat semnificativ falsele membrane. La unul din aceștia, falsele membrane au fost însoțite de ulceratii ale limbii și buzelor. Am fost nevoiți ca pentru aceste ulceratii să folosim o soluție epitelizantă: clorura de zinc. Timp de 5 zile am urmărit evoluția falselor membrane cu ocazia aplicării pe mucoasa labială a clorurii de zinc și evoluția a fost vizibil favorabilă de la o zi la alta. La alți 4 pacienți s-a constatat însă apariția falselor membrane, motiv pentru care nu putem avea o concluzie semnificativă în ceea ce privește influența Oropivalone asupra evoluției falselor membrane.

8. Evoluția greutății corporale: atât creșterea în greutate cât și menținerea ei se consideră a fi un efect pozitiv. La 10 pacienți s-a constatat acest efect pozitiv (3 au crescut în greutate, 7 s-au menținut la aceleași valori), 7 pacienți au scăzut în greutate, iar la un pacient nu detinem aceste date.

Discuții:

Toleranța locală și generală a fost bună în toate cazurile. Nu s-au semnalat efecte secundare nedorite în timpul tratamentului cu Oropivalone. Rezultatele pozitive asupra simptomelor subiective sau obiective s-au manifestat în general după 5 zile de tratament. De menționat că efectul asupra durerii a apărut încă din a doua zi de tratament.

Rezultatele cele mai bune s-au obținut, procentual, la nivelul simptomelor subiective: durerea orofaringiană de repaus cât și ageuzia au fost ameliorate până la dispariție (100% cazuri), disfagia a fost influențată pozitiv în 88% din cazuri, insomniile în 75% din cazuri, iar tulburările în alimentație în 54% din cazuri.

Dintre simptomele obiective, un efect important –55% din cazuri l-a avut Oropivalone asupra greutății corporale.

Nu se pot trage concluzii semnificative în ceea ce privește efectul Oropivalone asupra eritemului faringian sau falselor membrane; este necesar un studiu asupra unui tratament de mai lungă durată.

Medicament	Durere de repaus	Disfagie	Ageuzie	Tulb. în alimentație	Insomnie	Eritem orofaringian	Greutate corporală
Oropivalone	+++	+++	+++	++	++	+	+

Legenda: +++ efect maximal: 100% - 76% din cazuri
 ++ efect puternic: 75% - 51% din cazuri
 + un oarecare efect: 50% - 26% din cazuri
 - fara efect: 25% - 0% din cazuri

Concluzii:

În acest domeniu particular dificil, cum este tratamentul și/sau prevenirea efectelor secundare ale iradierii cailor aeriene superioare, în speta faringita postradioterapie (cu durere și iritație orofaringiană ca simptome cardinale), Oropivalone aduce un aport semnificativ în ameliorarea

simptomelor subiective (în principal a durerilor orofaringiene), având un efect benefic asupra calității vieții acestor pacienți.

Oropivalone este utilizat de puțin timp în tratamentul efectelor nedorite ale iradierii și s-a dovedit a avea rezultate spectaculoase în majoritatea cazurilor studiate, ceea ce ne face să-l recomandăm cu toată responsabilitatea.